

REVISTA
DE LA
CÁMARA AGRÍCOLA OFICIAL
DEL
VALLÉS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Cà-mara.

Pera els que no siguin socis, el preu de subscripció es de cinch pesse-tes l' any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la séva aparició si-gui convenient.

No té número fixo de planes.

Dels treballs firmats, no se'n fa so-lidaria la Revista.

Els originals no's retornen.

De totes les obres que's reben, se'n dona compte á judici de la Direc-ció.

Els anuncis, á preus convencio-nals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Cà-mara Agrícola Oficial del Vallés

GRANOLLERS

Ofertes y Demandes

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s'ha de ser soci de nostra Càmera; l'anunci per cada inserció, val á rahó de 15 céntims la ratlla.

Informes y encàrrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

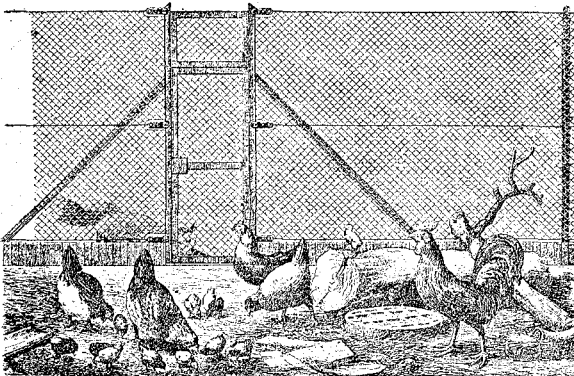
OFERTES

— Abasta olivas. Se'n venen á la Càmera.

— Cavall pera tartana de 3 $\frac{1}{2}$ anys y de 7 $\frac{1}{4}$ pams d'alsada.

DEMANDES

— Lisol. Els que'n necessitin en trobarán á la Càmera á 2'50 pessetas el pot d' un Kg.

TALLER DE FUSTERIA

pera

Obres y Maquinaria

de

Benet Garrell

Carrer de 'n Sans, 20 y 27

TALLERS

GRANOLLERS

Enreixat de totes classes pera galliners, gavies de conills y vedats.—Espina artificial pera vinyats.—Granpinyons de tota classe.

Se construeixen á mida galliners, y gavies pera conills.

PREUS REDUHITS.

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÈS

SUMARI: Grans mercés.—Excursió á la «Granja Paraiso».—Federació Agrícola Catalana-Balear.—El Congrés d' Olot.—*Secció Oficial*: Una felicitació.—*Secció Llegislativa*: Real orden sobre la adulteración de vinos.—*Crónica*.—*Varietats*.—*Folletí*.

GRANS MERCÉS

Ja la saben tots els nostres lectors l'agradable noticia que tant ens satisfá y tant ens honra. El nostre estimat President, D. Salvador Dachs, que desde la fundació de la Càmera ve ocupant el lloch mes alt de la nostra Corporació, ha sigut nomenat Vis-President de la Federació Agrícola Catalana-Balear.

Ab l'honor ben merescut que s'ha fet al senyor Dachs, s'ha dispensat un honor a la Corporació que presideix dignament, á la Càmera nostra. N'estem doblement agrahits y en donem les mes corals gracies als distingits representants de les corporacions catalanes y mallorquines, que al elegir per Vis-President al senyor Dachs, varen voler que l'any vinent, passant a ser President de la Federació el nostre amich y President, portés no sols la representació dels agricultors vallesans, sinó la de tots els catalans y mallorquins.

Desde ara, un nou motiu d'agrahiment ens lliga ab els organismes de la Federació. Ja saben que poden comptar ab les nostres humils y desinteressades forces.

Excursió á la «Granja Paraiso»

Tal com teníem anunciat, el dissapte, dia 9 del passat mes de Juny, realisárem altra de les excursions que te projectades aquesta Cámara Agrícola ab la plausible intenció d' il·lustrar als seus associats y férloshi conèixer els adelantos que d' un modo ú altre tinguen relació ab l' Agricultura.

Reunits un bon nombre de companys á la estació de Barcelona emprenguerem la marxa cap á la joliva vila d' Arenys de Mar en el tren que surt á les 10 del matí. No cal dir que á mida que passaven per devant de nostra vista les hermoses poblacions d' aquella encisadora Costa de Llevant ens afermavem en la convicció que 'n tením formada de que es de lo mes bonich y alegre que possehim en nostra patria. El viatge de Barcelona á Arenys realisat ab l' excelent servey actual de la Companyía de Fransa 'ns fa l' efecte d' una sessió cinematográfica en la que durant cinch quarts d' hora s' exhibeix una *película* d' un llarch carrer.

A un quart de dotze arrivarem á la estació d' Arenys y després de cambiats els saludos de rúbrica entre 'ls que veníem de Barcelona y 'ls que 'ns esperaven, que á mes dels alumnes de la Granja, tinguerem el gust de trobarhi á benvolguts consocis que vingueren per la part de Vallgorguina y Coll-Sacreu, ens dirigirem á la fonda del *Centro*, cridant l'atenció dels vehins d' Arenys nostre grupo format per mes de cinquanta persones. Per esperar que 'l dinar estés á punt, ja que havien comparegut mes dels que 's pensava, anarem á fer el *vermouth*, uns al «Ateneo», altres al «Cassino Arenyench» y reunits de nou tots á la fonda, s' ens serví un ben arreglat ápat quedant molt satisfets del servey del Sr. Briera.

La llarga taula del saló principal estava voltada per les senyores de Margenat, Brustenga, Alguer Suari y Barbany, y per els senyors següents: Torras, Fages, Marqués de Dou, Armengol, Cerdá, An-

glí, Dachs, Maspons (J.), Lladó, Coll, Martí, Rovira de Villar, Carbonell, Costa, Molina, Mayol, Camp, Margenat, Bassa, Draper, Brustenga, Alguer Suari, Maspons (P.), Solá, Riu, Ferrer, Parés, Viaplana, Bernet, Boquet, Fatjó, Mas y el que aquestes ratlles escriu. Es per demés dir que la mes franca cordialitat y broma de bon género regná durant tot l' ápat com no podia menos d' esser, tant per la respectabilitat y educació dels comensals com per la presencia de tant distingides y simpátiques dames.

Desseguida anarem á la *Granja Paraiso* situada dalt d' un turonet al mateix costat de la població, desde hont se disfruta la vista d' un panorama sorpreudent. Resseguirem totes les instalacions, acompanyats sempre dels alumnes entre 'ls que mereix citarse d' un modo especial D. Alfons Mas, ja per tractarse d' un consoci de de nostra Càmera y fill d' aquesta Comarca com per lo molt que s' esmerá en complaurem. Molt hi ha que veure en dita Reyal Escola d' Avicultura pero'n fem gracia á nostres lectors perquè ni'ls nostres escassos coneixements ni 'l lloch de que disposém permeten ferho del modo degut, lo que tal volta farà persona mes competent.

Després de servit el café sota l' ombra dels hermosos arbres de la Granja, obsequi de mes que tením d' agrahir al propietari D. Salvador Castelló, visitarem els magatzems, oficines, museo, etc. y després de firmar tots en l' album de la casa, ens dirigirem á la estació per retornar á nostres llars, complascuts de una excursió que encare que no fos per la part educativa que tingué, 'ns ompliria de satisfacció per haver disfrutat d' un dia d' esbarjo al costat de persones molt estimades.

C.

Federació Agrícola Catalana-Balear

La reunió mensual d'aquesta entitat ha sigut molt important.

Per ser la primera que presidía don Ignasi Girona, va manifestar els seus grans desitjos de treballar pels interessos agrícols, fent lo que pugui pera despertar iniciatives y acoblar voluntats.

Acaba 'l senyor Girona son breu parlament, oferintse á tots per lo que pugui convenir á la agricultura.

Devent cessar en el càrrech de secretari don Salvador Dachs per haver sigut elegit vis-president, se procedí al nomenament de nou secretari, essent nomenat per aclamació don Jaume Maspons y Camarasa, Director de la nostra REVISTA.

S'acorda recomanar la candidatura següent pera vocals del Consell superior d'Agricultura: senyor Robles, representant de les Federacions de Castella; senyor Raventós, de la Catalana, y senyor Ibañez de Lara, de la de Llevant.

S'acordá donar un vot de gracies al senyor Iranzo de Valencia, per haver defensat molt bé en la Junta d' Aranzels, els interessos agrícols.

Queda admesa la Societat Protectora d' Animals y Plantes.

Manifesta 'l senyor Girona que ha recabat de la Junta del Institut Agrícol Catalá el que 's puguin publicar en dita Revista, les actes y demés documents y notícies de la Federació.

El senyor Creus presentá una Memoria redactada per encárrech de la Federació sobre Sindicats agrícols. Pera que al discutirse tothom ne tinga coneixement s'acordá imprimirla.

Tots els reunits convenen en la necessitat de conseguir que d'aquí endavant, totes les classes socials tinguin la deguda representació en la Junta d' Aranzels y Valoracions y que de consegüent, les corporacions agrícoles, deuen nomenar directament els seus representants.

Crisis vinícola.—Aquest important assumpto va ocupar llargament l'atenció dels reunits.

El senyor Girona, la plantejá així: denunciats els tractats de Fransa y de Suissa, regint en aquest país tarifes extraordinaries pera 'ls vins nostres, tenint demunt nostre el pes insuportable de la lley d'alcohols, atravesa la producció vinícola una crisis suprema; es indispensable que hi pensém seriament.

El senyor Zulueta parla de ses entrevistes ab els senyors Moret y Amós Salvador; refereix que 'l Govern sols ha pogut entendre's ab Alemanya, sense que aquet

conveni hagi produït els bons resultats que respecte als demés païssos esperava 'l Govern.

En quant á la denuncia del Tractat ab Fransa, es deplorable y causa extranyesa, perquè 'ls mateixos francesos, han dit mes d' una vegada, que per algún temps els convenien els nostres vins pera coupages. De totes maneres cal 'prevenirse pera que puguém fer un bon tractat de comers definitiu.

Se felicita el senyor Zulueta de que la Comissió extra-parlamentaria pera estudiar les reformes en l' impost de consums hagi reconegut la necessitat de la seva supressió, sense crearse impostos nous.

El senyor Marqués de Camps, fa una aclaració respecte á un extrém del discurs del senyor Zulueta, afirmant que si es possible la supressió del impost de consums respecte á la quota del Estat no ho es respecte á la quota municipal, dintre 'l sistema tributari actual, mentres no 's nodreixi aquet pressupost ab rendes propies.

El senyor Torras y Pascual, d' Arbós, doná algunes explicacions, fent veure algunes injustícies del impost de consums respecte á la propietat rústica.

Entre dits senyors y els senyors Girona, Fontrodona, Mata y altres s'entaula una detinguda deliberació respecte á diferents extrems de la crisis vinícola, acordantse l' envió del telegrama següent, com á resúm de les aspiracions dels agricultors:

«Presidente Consejo Ministros.—Respondiendo requerimientos comarcas vinícolas catalanas, justamente alarmadas agravación crisis por ruptura relaciones comerciales, la Federación Agrícola después serena deliberación acuerda: 1.º Insistir en pedir completa abolición impuesto consumos. 2.º Solicitar Gobierno intervención de representantes vinicultores en trabajos preparatorios negociación nuevos tratados; y 3.º Considerando forzosamente tardías las ventajas que se pueden lograr de abolición consumos y celebración tratados y apremiando la necesidad de que se desalojen bodegas repletas para dar cabida futura cosecha, piden como única solución práctica facilitar destilación existencias, derogando inmediata y temporalmente la actual ley y restableciendo ley antigua, con cuyos ingresos sacrificios Tesoro serian escasos.—Presidente, Ignacio Girona.»

EL CONGRÉS D' OLOT

El Congrés que la Federació Agrícola Catalana Balear va celebrar a Olot en la forma anunciada, no va desmereix pas en importancia als anteriors.

Va ser concorregut extraordinariament en totes les sessions; els temes foren estudiats detingudament y tothom s'esforsa en treuren totes les ensenyances possibles.

No podem fer un extracte dels discursos pronunciats, ni transcriure les conclusions, perquè ocupariem moltes pàgines de la REVISTA; en tot cas, en successius números procurarem insertar quelcom.

En el Consell de Representants se prengueren els següents acorts: nomenar Vis-president de la Federació á D. Salvador Dachs, lo qual comentem en article apart; celebrar el Congrés de l' any vinent á les Balears y recomanar el projecte de la «Escola de Mestres», que 's funda á Barcelona y que té per objecte la regeneració del Magisteri.

Altrement, la vila d' Olot va contribuir brillantment al exit de les festes, obsequiant als congressistes ab fontades y festes populars.

De la nostra Cámara hi havia els senyors Dachs, Ros, que prengué part en l' estudi d' alguns temes, Rovira de Villar, Fonolleda y Maspons.

Tots guardem grat recort del Congrés.

SECCIO OFICIAL

UNA FELICITACIO

S' ha enviat la següent comunicació á D. Alfons Mas y Maspons:

«Les deficiències de la ensenyansa que dona l' Estat, se deixen sentir en gran manera en lo que 's refereix á la ensenyansa agrícola: en aquest punt gaire be tot está per fer a Espanya.

Sort que 'n el nostre país la iniciativa privada comensa á suplir el descuit y la impotencia oficial, creantse entre altres instituts, la Granja Paraiso d' Arenys de Mar, que fa molt honor a la nostra terra y a son Director D. Salvador Castelló.

Aquesta Junta va veure ab molt gust el bon aculliment que 's dispensá á la excitació que feu en certa ocasió pera que 'ls pares que poguessin, enviessin el seu fill a un curs d' avicultura en dita Granja. Vosté, estimat consoci, va ser l' afortunat que pogué entrar en aquell establiment, d' ahont n' ha surtit, si no ab un titul dels que sol donar l' Estat, que generalment no es garantia de suficiencia, ab un titul que es garantia, de que *sab de debó alguna cosa* y mes, quant el Diploma guanyat va ab la nota de Sobressalient.

Sapiguer positivament d' alló que s' ha cursat, no es pas patrimoni de tots els que surten d' un establiment d' ensenyansa, per anys que hi passin. Vosté 'n sab perquè surt d' un establiment fill de la iniciativa particular y per aixó nosaltres ens

d'entrada voluntari y un diner setmanal «pera mantenir la dita capella, e altres coses piadoses». Anualment, el segon diumenge de Juliol, ajustats a la Iglesia els confreres y confrereses, elegeixen tres proomens, «los quals haien lo carrec de ordenar, e endreçar la solemnitat de la festa de dits gloriosos sancts, e de levar los dits diners, e altres emoluments de la dita confraria, e regescan aquella be, e diligentment segons deu, a lur bona consciencia».

Els Proomens poden convocar ajust (reunió) sempre que'ls hi sembli, pagant una multa de mitja lliura de cera els confreres que no hi compareguin sense alegar excusa llegítima.

Els Proomens farán una Caixa bona y sufficient ab tres bones tancadures, tenint cada un d'ells una clau, en la que s'hi guardaran els bens de la Confraria.

La Confraria acudirá al ausili del Veguer de Barcelona pera fer pagar al qui tingui deutes ab ella.

En cas de mort d'un confrere o confrereses, anirán al enterro tots els de la Confraria, resant deu vegades la oració del Pare nostre y altres tantes la del Ave-Maria y donant un diner a la Caixa; el que no sigui present a dit acte, pagarà mitja lliura de cera, si no alega causa justa.

L'endemá de la sepultura o si hi ha empatxament, tant bon punt se pugui, els Proomens faran dir cinch misses per l'anima del difunt en la capella dels gloriosos Sants Martyrs y donaran menjar a cinch pobres, en memoria de les cinch llagues de Jesu-Crist.

Al malalt mancat de recursos, els Proomens, ab bens de la Confraria, l'ausiliaran; també pagaran els gastos de sepultura dels difunts pobres.

Se recomana als confreres que fassin deixes á la Confraria.

Pagará mitja lliura de cera el que sense excusa deixi d'assistir a la processó, missa y sermó que's farà a solemnitat y reverencia dels Patrons Sant Abdon y Sant Sennén.

Si algú mort fora de la ciutat, els Proomens, tant bon punt sápiguen la nova, la comunicaran als demés, els que diran les oracions prescrites, fentse igualment el menjar pera'ls cinch pobres.

Si entre confreres hi ha discordies y baralles, els Proomens hi posaran la pau y si no ho logren, cercaran els bons oficis dels Concellers de la ciutat.

Repasant la Rúbrica den Bruniquer y prescindint d'anotar les altres diverses ordinacions per les que va regirse la Confraria del Portal de Sant Antoni, portarém aquí alguns datos que demostren que aquella Confraria va cuidar-se dels negocis de la professió en general, lo que no era pas propi de les altres corporacions d'agricultors.

En Concell de trenta sis, del 11 de Mars de 1649, va tractarse d'un acte de inobediència que cometeren els hortelans de Sant Antoni per haver disposat els Concellers que anessin a vendre les hortalices prop de la Pescateria.

A 6 de Juliol y 26 d'Agost de 1655, se tracta de dues súpriques respecte dels *drets d'examens* que fa pagar la Confraria d'hortelans del referit Quarter de Sant Antoni. Als 19 de Novembre de 1663 y als 28 del mateix mes de 1675, se torna a parlar d'aquesta mateixa qüestió, demostrativa de que la Confraria havia pres verament el caracter de Gremi.

D'acort la Confraria de que tractem ab la del Portal Nou que'ns ocupará després, en 14 de Juny y 26 d'Agost de 1690 y en 12 d'Octubre de 1712, fa certes peticions al Concell dels trentassis, respecte a la venda d'hortalices a les places.

A 30 d'Abril de 1692 el Concell Municipal de Trentassis s'ocupa d'una súplica dels hortelans del P. de S. Antoni en ordre a portar esquella y manta els animals que van ab el carro de les escombraries.

La Confraria que'ns ocupa, com totes les que tenien per Patrons a Sant Abdon y Sant Sennén, feya la seva festa anyal el dia 30 de de Juliol. Tenia gran renom. Al dematí se celebrava solempne funció religiosa al Pi, en l'altar de la Confraria, que atresorava un hermosíssim reliquiari, del any 1405, que's conserva. La esbarjosa iglesia s'omplia dels hortelans y llurs families ab els forasters que convidaven. Embaumava l'esperit l'olor d'espigol que's llensava pel temple. Després del ofici y processó, se cantaven els goigs en llahor dels sants, ab la particularitat de que dits goigs tenien música especial.

A la tarde se feyen grans festas populars. Era la festa major d'aquella gent mitj camperola, mitj ciutadana. Els hortelans y demás pagesos d'aquell Quarter de Sant Antoni, ab els convidats que'ls havien arribat pera celebrar la diada, organiscaven les mes típiques berenades: el plat del dia, era bacallá esqueixat ab pebrots y tomatechs, que'l ditxo així ho expressa: «Sant Non y Sant Nen, pebrots y tomatechs». Pera ells, pera'ls hortelans, amichs y adherents, eren les primicies de la saborosa fruita que no havia de menyspreuar el senyor de la ciutat, no tan ben assaborida sense dubte en l'aristocrática taula, com en el menjador al aire lliure del hortelá.

Fins al any 50 y tants de la passada centuria, encara se celebrava ab esplendor la festa de Sant Abdon y Sant Sennen a carrech de la Confraria que'ns ocupa.

Avuy dita corporació subsisteix com a Germandat; la seva casa es al carrer de Sant Pau, n.º 87. Fou construïda l'any 1778; la pedra que servia de llinda al portal (avuy convertit en aparador de botiga) te gravats diferents atributs agrícols.

Aquesta Germandat continua celebrant cada any la festa dels seus antichs Pa-

1 Informació de D. Ramon N. Comas, al qui debem bona part dels datos referents a les Confraries d'hortelans del Plá de Barcelona.

trons ab un ofici a la Iglesia del Pi, ab motiu de qual cerimonia se porta al referit temple el reliquiari tan notable del segle XV, pero l'altar s'ha transformat. A mes d'haberse desaparellat a Sant Abdón y Sant Sennén, se'ls ha colocat en llocs secundaris del altar; per demunt dels dos sants descendents de Reys, hi ha el llaurador Sant Isidro, que devant de Deu no hi valen jerarquies mundanals.

Confraria del Portal Nou.—Estava instituida a la Iglesia de Sant Pere de les Puellas y com la del Pi, primer va tenir per Patrons als dos Sants perses y després al gloriós fill de Madrid y además a la seva santa esposa Maria de la Cabeza.

Varen caracterisar tant els hortelans aquella parroquia, que fins al nostre temps ha arriuat la dita: «els de Sant Pere, son tronxos». O be: ¿ets batejat a la Iglesia de Santa Maria del Mar? Te varen batejar ab aigua de bacallá.—¿Ho ets a Sant Pere? Donchs te varen fer cristiá ab aigua de tronxos.

La Confraria del Portal Nou va subsistir fins per allá al any 30 del segle passat.

Confraries del Pla de Barcelona.—A Sans, Sarriá, les Corts y Gracia hi havia també Confraries d'Hortelans. Un autor anonim que escriu al any 1848, explica ¹ que totes aquestes Confraries dediquen al Sant Llaurador bones funcions d'iglesia «y luego festejan a las doncellas y casadas con bailes de *envelat* y de salón, en donde ellas y ellos se divierten á mas y mejor, y no tan candorosamente como se divertía San Isidro».

A Gracia la festa de Sant Isidro va tenir molta anomenada durant els sigles XVII y XVIII, de tal manera que'l dia 15 de Maig, era propiament la festa major d'aquella vila purament agrícola, fins a mitjans del segle XIX. Del ultim ters del segle XVIII, es un altar dedicat a Sant Isidro y Santa Maria de la Cabeza, existent al creuer de la Iglesia dels Josepets.

Además de la processó y ofici, era molt celebrat el ball de rams que's feya al dematí, ab musica especial que correspon a la lletra:

Cinch sous y mitj lo vano,
Mitja pesseta lo ram;
cómprali, Joan, a la Marieta;
cómprali, Joan,
un vano y un ram.

A la tarde també hi havia ball de rams, que avuy es Plassa den Rovira.
Alguns anys encara's celebra la festa.

¹ "El Libro Verde de Barcelona" p. 154.

Diverses corporacions agrícoles.

Ben endins del segle XIV se constitueixen associacions d'agricultors en diferents punts de Catalunya, que ademés del caracter de *Confraria* tenen el de *Gremi*, o be es modifiquen les Confraries ja existents en el sentit de ser ademés de institucions purament piadoses, organismes de policia del treball agrícol, per mes que les lleys polítiques del treball que's donen, sols se refereixen a determinats aspectes de l'art y la observancia d'elles no mes es obligatoria pera'ls que voluntariament s'hi hagin sotmés: diferencies importants que distingeixen les institucions gremials agrícoles de les demés arts.

Anem a donar idea d'alguna d'aquestes colectivitats d'agricultors que mes o menys transformades, subsisteixen encara, després d'alguns sigles d'existencia.

Confraria de pagesos de Lleida.—Es sens dubte una de les institucions gremials d'agricultors que data de mes antich. Se va instituir al 1395, a la iglesia parroquial de Sant Llorens, baix l'advocació de la Nativitat de la Mare de Deu. Al 12 d'Agost de 1587 varen ser reformats y aprovats alguns dels Capituls perquè's regia la Confraria; al 1772 el Rey Carles va fer una nova revisió de les seves Ordenances, manant traduirles del catalá al castellá «para mejor inteligencia» (!) y aprovantles definitivament per Provisió Real de 16 d'Octubre de 1783.

Aquestes son les notícies que'ns dona la Real Carta que precedeix l'articulat de dites Ordenances, que han sigut impreses fa poch 1.

A continuació van extractades, tornantles a son primitiu llenguatge catalá, lo que no creyem pas que sigui motiu pera que'ls catalans no'ns entenguin, ab permís del Rey Carles.

Poden entrar a la Confraria, homes y dones, així del estat pla com del noble y eclesiastich, essent pagesos, mullers y fills de tals y que tinguin bona conducta.

Se paguen d'entrada dos sous jaquesos y al morir, cinch; la cuota anyal es de tres sous.

La Confraria te de tenir una caixa ab tres claus, pera guardar en ella, diner, joyes, papers y demés efectes, caixa que estará en poder del Depositari.

1 "Reales Ordenanzas de la Cofradía de Labradores de la Ciudad de Lérida de 1786". Imprempta Mariana, 1899. Follet facilitat per D. Marian Jaques, de la Junta de dita Confraria.

Pel Naixement de la Mare de Deu, se celebrarà Ofici ab sermó en el mateix altar en que, el 14 de Setembre se fa dir una Missa per els Confreres difunts.

Per la mateixa diada del Naixement, se celebrarà Junta General; cada dos anys s'elegiran dos Germans majors y sis Conciliaris.

Ademés se poden celebrar Juntes particulars sempre que convingui, quals Juntes se compondrán de dos Germans majors, sis Conciliaris, dos Síndichs, un Sacristá, quatre Infermers, un de cada parroquia, un Depositari o Receptor de Caudals y un Secretari; en cas de discórdia o dubte, la Junta cridarà a la Confraría, prenentse els acorts per pluralitat de vots.

Una Junta particular celebradora cada any el 14 de Setembre, elegirà els cárrechs esmentats a excepció dels dos Germans y sis Conciliaris que ho seran per la General; la particular elegirà ademés dos Vocals d'una Junta especial de Cequiatsje, encarregada de tot lo referent a Cequies y regants.

Tots els cárrechs son obligatoris, baix pena d'exclusió; el d'Andador es retribuít.

Els Germans majors, ajudats si es precis d'homes bons, farán entrar en rahó al qui falti a altre y si s'hi resisteix després de tres amonestacions, será expulsat.

A la capella de la Mare de Deu s'hi dirá missa cada festa, encenentse dotze ciris, que s'encendrán també'ls dissaptes.

El malalt será visitat per els Germans majors, els qui procuraran que rebí els ausilis espirituals; en aquest cas, acompanyaran el Sant Viatich ab els ciris de la Confraría.

Al pobre y desvalgut, se l'ajudarà ab diner de la Confraría o captat.

Tot confrare pot ser requerit pera vetllar al seu company malalt; el qui se'n escusi pagarà dotze diners jaquesos; per aquestos requeriments s'observará rigorós torn.

Si un confrare mort sense deixar diners, la Confraría se cuidarà del enterro; si després se troben bens del difunt, la Confraría se ressarcirá dels desemborsos fets.

Se recomana l'assistencia als enterros y que hi hagi qui's presti a dur el cadaver; si no hi ha ningú, els Germans majors els designaran.

El Confrare ó Confrasesa que no observi el Reglament será expulsat a la tercera amonestació.

Com se veu, se tracta d'una societat que te per objecte: fomentar prácticques piadoses, socorrers mutuament, evitar rahons y desavinenses, y ordenar les coses del rech de las terres. Els tres primers objectius solen ser comuns a totes les Confraries; el dever de caracter material, obeeix a una necessitat local.

La Seixantena de Valls.—Encare que les Ordenances d'aquesta institució, aprovades en 6 de Juny de 1797, l'anomenen «Gremio de Labradores», a Valls y per tota la comarca se coneix ab el nom de Seixantena 1.

1 Informació de D. Fidel de Moragas, Secretari de la Seixantena y Vis-president de la Cambra Agrícola.

Perdudes ab l'abolició dels Gremis, moltes de les prerrogatives de que gosava, no deixa la Seixantena de subsistir (com organisme independent dintre de la Cambra Agrícola) conservant encara algunes preeminències y disfrutant de la mes alta consideració.

Tres Procuradors nomenats anualment cuiden de la festa de Sant Isidro (actualment els Patrons de la Seixantena son Sant Pere y Sant Isidro); te'l Gremi altar propi y banch després del del Ajuntament, guarnintlo adequadament el dia de la festa, que se celebra a la iglesia Major de la ciutat.

Dos dels seus Procuradors tenen el dret d'anar ab brandó darrera 'l preste en totes les processons que's fan a la indicada iglesia de Sant Joan, així com en la del Combregar General, el d' entrar acompanyant el Viatich fins a la sala dels malalts del Hospital y Capella de la Presó.

Els Procuradors assisteixen també ab la Rnda. Comunitat a la benedicció del terme y lletanies; quant l'Ajuntament acorda fer pregaries per necessitats públiques, es a instancia del Gremi, posseïdor de la Marè de Deu del Lladó, que es trata en dits actes.

Finalment, els Procuradors y Prooms del Gremi, son sollicitats per visures y partions de terres, essent atesos en judici.

Com se veu donchs, tradicionalment per el poble y oficialment per l'Ajuntament, la Seixantena está considerada com la representació mes respectable dels agricultors de Valls.

Encara que com hem dit les Ordenances que coneixem son del 1797, aquest Gremi existia abans de dita fetxa.

El doble patronatge que porta, ens fa creure que de primer existia baix l'advocació de Sant Pere, y que al introduirse la devoció per Sant Isidro, els pagesos de Valls varen fer com els de tantes altres poblacions catalanes, que al Sant Patró antich hi varen afegir el de Madrid.

Si aquesta rahó no's considerés suficient pera provar la nostra afirmació, les mateixes Ordenances no deixen lloch a dubte en quant a la existència del Gremi anteriorment al 1797.

Així queda demostrat per els dos primers Capítuls que copiem a continuació, deixantlos en llengua castellana, encara que sigui en detriment de la mateixa y aixó que poden considerarse com un model d'estil y de bona ortografia en relació als altres.

«Primeramente ordenamos: que en el citado Gremio de labradores de dicha Villa de Valls, queden incluidos como al presente lo están todos, y qualesquiera Personas que habitaren en dicha Villa sus Huertas y término y Exercen por si el Arte de Labrador, cultibando tierras propias ó ajenas como, y tambien todas las que cultibaren sus tierras por medio de jornaleros, Genaveros, ó Mozos, mientras las tales Personas no sean Individuos de otro Gremio.

Cap II. Otro si. En atención a que los Individuos del referido Gremio exceden el numero de setecientos cuya combocación no podría producir sínó confusión, y desarrreglo ordenamos: Que en Junta General (que se celebrara por una vez) se nombren sesenta hacendados, de conocida honradez providad, y aptitud para el desempeño los quales compongan el Consejo, y se presentan el Gremio con todo el poder y autoridad de este sin limitación alguna.»

Els demés Capituls, disposen en síntesi lo següent:

Cada any, el primer diumenge després de Sant Isidro, el Concell se renovarà per meitat y nomenarà tres Procuradors, un Caixer, o Receptor, tres Experts, Perits o Prooms, dos Oidors de Comptes y un Sagristà; aquets oficis poden recaure *sobra*, diu l'original, qualsevol individu del Gremi, menys els de Procurador, que han de recaure en membres del Concell. El Concell elegirà també una Junta de Zeladors Custodis dels fruits del terme y un Andador.

Vint individus del Gremi portaran els cadavers dels difunts y acompanyaran ab llum els Viatichs.

Els del Concell deuen anar a les procesons de Setmana Santa; l'assistencia dels demés, es voluntaria.

L'incumpliment de les obligacions d'aquell carrech y d'aquestos devers, se pena ab multes.

Tots els carrechs son gratuits, excepte els de Zeladors y el d'Andador.

Als Zeladors se'ls dona una pauta o regla, instruintlós en les facultats y obligacions que tenen respecte als abusos dels pastors y furs y maleses en els arbres, fruita etc., d'acort ab els capituls següents:

Prestaran jurament d'exercir be y fidelment el carrech, en mans del Batlle y Justicia ordinaria, donant fé d'aquesta diligencia l'Escribà del Ajuntament;

Queda prohibit en absolut entrar bestiar de tota classe a les vinyes desde que comensin a botonar fins després de veremades; en els mayols que no passin de dos anys; en les terres sembrades, fins que sigui recullida la cullita; en els camps d'avellanes y en els garroferars, en cap época del any; en les terres preparades, si plou o plovisqueja. També se prohibeix que s'acosti el bestiar a deu pams de tot arbre tendre, en tots temps y als ja fets, mentres tinguin fruita;

Tota infracció, se castiga ab la multa de tres lliures d'ardits, a excepció del bestiar del Comú, «por motivo de que los vecinos de la enunciada Villa de tiempo muy antiguo tienen cedidas las Yervas del término para pasto del mismo ganado, no debiendo estar sugeto a pena alguna si solo á pagar el daño que ocasionare como si se ha practicado»;

Se prohibeix igualment pasturar y acostarse als canyers y arbres que's fan prop

de torrents y barranchs, baix pena de sis lliures;

Si no 's pot averiguar l' autor de la contravenció pagarán la multa y gastos, tots els amos de remats que pasturin en el terme de Valls, y dels llochs de Masmolets, Fonscaldes, Picamoixons y demás que tinguin Trentena o trenta caps de bestiar.

Els fondos del Gremi se faran per cuota anyal de pesseta y mitja pesseta pagada respectivament per els del Concell y per els del Gremi.

Els malalts pobres seran socorreguts desde que rebín el Viatich fins que 's despedeixi el Metge.

Per cada visori que fassin els Perits, serán remunerats.

Si falten fondos, se podrá fer una plega en temps de les cullites.

Lo extractat de les Ordenances de la institució gremial que 'ns ocupa, confirma lo que tenim afirmat al definir el caràcter d'aquestes corporacions: coincideixen totes en perseguir un fi piadós y beneficih a l' hora y se diferencien en quant tracten de regular y fomentar interessos materials perque concreten les seves mires a necessitats de la localitat. La Confraria de Lleida se preocupa del rech y de les relacions d'ell derivadas; el Gremi de Valls, de prevenir y castigar les maleses que's fassin en els conreus.

Els visoris y peritatjes que's proposa el Gremi de Valls, així com les amigables composicions, son objectius que frecuentment persegueixen també, ab lleugeres diferencies, altres corporacions, objectius d' un y altre caracter que'n poch o en molt, alguns o tots plegats, formen part del programa de les modernes associacions agrícoles.

Gremi de Santa Llucia y Sant Isidro de Reus.—Prerrogatives semblants a les de la Seixantena de Valls, te 'l Gremi de Santa Llucia y Sant Isidro de Reus ¹, que com aquell, seguint la corrent de mitjants del sigle XVII, va cercar un nou patronatge en el Sant Patró de Madrid.

Havia gosat de gran esplendor, posseint casa propia, pero se'n va desfer per temor a les lleys desamortisadores; avuy está molt desfigurat, havent perdut l' esperit que l'animava, de manera que reduit gaire be a una societat de socors mutuus, hi pot entrar tothom, sigui o no pagés.

En altre temps, en tots els actes solempnes de la ciutat, lluía el Gremi de Santa Llucia, una espléndida carrossa, plena de noyes hermosament habillades y precedida de la vintiquatrena o Junta del Gremi, quals individus, vestits ab trajo de vellut negre y barret negre, ab flochs vermells, lluint valioses tombagues a la corbata, anaven a cavall de mula, ab mosso de peu. La carrossa era tirada per vuit mules, les millors que 's trobaven per la Comarca.

¹ Informació de D. Ramon Vidiella y Balart, President de la Cambra Agrícola de Reus.

en gaudím y la Junta en sessió d' avuy, ha acordat, enviarli aquest testimoni de felicitació, tot fent vots pera que no sigui vosté el darrer consoci nostre que en mate-ria d' apendre, pugui surtir-se de les rutines usuals, aprofitantse dels avensos que l' acció particular ens ofereix.

Deu lo guardi molts anys.

Granollers 5 Juliol 1906.—El President, *Salvador Dachs*; El Secretari, *Domingo Molina*».

SECCIO LLEGISLATIVA

Real orden sobre la adulteración de vinos.—Por el Ministerio de la Gobernación se ha publicado una Real orden en la Gaceta del 24 de Mayo último, por la que se acuerda, que en virtud de la de 27 de Julio de 1895 se prohíbe la fabricación y declara vinos artificiales todos «los que no procedan de la fermentación del jugo de la uva y el que se haya adicionado con cualquiera substancia química ó vegetal, que no proceda de los racimos de uva.»

Haciendo constar, además, que dicha ley declara incluido en el artículo 356 del Código penal, el delito de fabricación de vinos: y que aún que la imposición de este castigo corresponde á los Tribunales de justicia, como el de los demás delitos, compete por su parte también á los Gobernadores, Alcaldes y demás autoridades la necesaria vigilancia é inspección para descubrir las adulteraciones y entregar sus autores á los Tribunales competentes, según está mandado por la Real orden del mismo Ministerio de 23 de Diciembre de 1895, dictada por el cumplimiento de la ley de 27 de Julio del mismo año.

Disponiendo á su efecto:

1.º Que se recuerde á los Gobernadores, Alcaldes y demás autoridades el cumplimiento de la ley de 27 de Julio de 1895 y de la Real orden de 23 de Diciembre siguiente para perseguir y castigar la adulteración de los vinos y la fabricación de otros artificiales.

2.º Que se reproduzca la presente disposición en el *Boletín Oficial* de su provincia, juntamente con la ley y la Real orden ya citadas, para que llegue á conocimiento de todos.

3.º Que se dé cuenta al Ministerio del cumplimiento de esta disposición y de su resultado. Madrid 23 Maye 1906.

CRÓNICA

Estudis Universitaris Catalans.—Ab especial satisfacció doném compte als nostres lectors, de que els Estudis Universitaris Catalans, s'han dirigit á la nostra Càmera, manifestant que han acordat donar en aquesta Comarca algunes lliçons d'agricultura, á carrech del il·lustrat perit agronom y publicista agrícola D. Francisco X. Tobella y d' Argila.

La Junta ha rebut la honrosa comanda de designar la localitat y el tema a desenrotllar; pero mes que fixar una localitat en concret, ha preferit la Junta que 'ls Estudis, triïn la localitat y el tema, compresos en el projecte que copiém á continuació: Mollet, *rotació de cultius*; La Garriga, *oliveres y olis*; Cardedeu, *bestiar*.

Veurem perquè 's decidiran els Estudis; si es cas de que la lliçó se pugui donar aviat, l' anunciarém al final d' aquest número, al efecte de que arriui a coneixement de tothom y siguin forsa els que vagin a sentir al senyor Tobella.

Están molt avensats els treballs d'organissació del Certámen pera premiar el merit y la virtut que organisa la nostra Delegació á Caldes de Montbuy.

Ha sigut oferta la Presidencia al distingit agricultor senyor Tobella, que tant ha treballat en Concursos y Certamens Agrícols.

Així mateix está molt avensada la impressió dels treballs premiats en el Certámen celebrat l' any passat per la Delegació y quals treballs van coneixent els nostres lectors per publicarse en el folletí de la REVISTA.

Hem rebut un folleto titulat *La Guarderia Rural* escrit pel Sr. Marqués de la Fuensanta de Palma, Vispresident de la Associació d' Agricultors d' Espanya.

Agrahím l' envió.

Nostre consoci D. Miquel Blanxart fou nomenat pendentista per la professió de Còrpus d'aquesta vila; qui tingué l'amabilitat de convidar especialment a nostra Societat; atenció que després d'agrahida, fou corresposta per alguns socis que assistiren a tant solemne acte en representació de la Càmera Agrícola.

Per Reyal ordre del 18 d'Abril passat fou declarada legalment constituïda la «Cámara Oficial del Comers é Industria de Manresa». Al comunicarho sa Junta Directiva a eixa Cámara, ofereix son concurs oficial y particular per tot quant siga en benefici dels interessos representats per les Càmares.

Agrahim l'atenció y corresponem d'igual manera a sos oferiments.

D. Lluís Castañé y Oliva, químic industrial, que 's dedica al comers en gran escala de tota classe de llevors seleccionades pera la sembra, ens demana una llista dels principals culliters y productors agrícoles d' aquesta Cámara a fi de poderlosli comprar sos productes si 's troben en bones condicions de venda.

Te la casa al carrer del Hospital núm. 23, Barcelona.

Disposat per Reyal ordre de 15 del mes passat que 'ls Presidents de les Càmares Agrícoles y els de les de Comers se posin d'acort per la designació dels tres individus que deuen representarles en l'Institut Superior d'Agricultura, Industria y Comers, ab data de 28 de Juny enviarem nostra proposta ab els noms de D. Manel Raventós y D. Joseph de Robles.

La Comissió de la Solidaritat Catalana ens envia un folleto de 53 planes contenint la llista de adhesions a la Festa de Homenatge als Senadors y Diputats que combateren el Projecte de Lley de les Jurisdiccions, celebrada a Barcelona el 20 de Maig d'aquest any.

VARIETATS

Erugues dels aufals.—Son molts els procediments que sembla han donat bons resultats pera combatre tal plaga. Entre altres aquí van aquets que per sa senzillesa son recomenables: 8 litres de petroli, 175 grams de sabó ordinari y 4 litres d' aygua. Se fa escalfar l' aygua ab el sabó y quan bull s' hi tira el petroli barrejantho tot plegat y després se deixata en una cantitat prudencial d' aygua pera practicar la polverisació.

Altre medi recomenat es l' aygua de sabó dels safreijos públichs, y per últim l' aygua clara ab *lissol* al 2 per 100.

També sembla que dona bon resultat extendre pels camps atacats una barreja á parts iguols de naftalina y amoniach.

Pero el procediment mes económich, segons llegím en un periódich, es sens dubte el de segar l' aufals invadit y deixar á distancia de 20 metres en tots sentits ratlles de 10 á 15 metres sense segar ahont acudeixen totes les bestioles apilotades á cada brí d' aufals siguent á les hores facil recullirles totes y matarles per medi d' aygua bullenta.

Fruytes grosses.—Hi ha un medi molt senzill pera obtenir fruyta de mida mes grossa que la ordinaria y que además te la ventatja de destruir les taques y parásits que perjudiquen la fruyta. El medi consisteix, segons l' italiá Sr. Bonnel en arruixar la fruyta del arbre estant, ab una finíssima pluja que continga en dissolució sulfat de ferro (caparrós vert) en la proporció de 80 centígrams per litre d' aygua.

Las habichuelas que matan.—Hace algunos días, la Sociedad Nacional de Agricultura de una parte, y de otra la Academia de Ciencias, han recibido numerosas comunicaciones sobre los peligros que presenta la importación y venta de ciertos granos exóticos de la familia de las leguminosas. El principal culpable de esta alarma es cierto género de judías, el *phaseolus lonatus*, así llamado por la forma de su vaina.

En Holanda es donde primeramente se han dado graves casos de intoxicación. En Rotterdam dos marinos y dos niños que las comieron dejaron de existir á las doce horas.

En Francia una Compañía de transportes, seducida sin duda por la baratura del precio, perdió cuatro caballos y se hubiera quedado sin ninguno de no suprimirles inmediatamente este alimento.

Las alubias venenosas se dan, por decirlo así, espontáneamente en Java, Borneo, el Brasil, Cap, etc.; su precio de compra es insignificante y esto explica su introducción en Europa con esperanza de pingües ganancias. El distinguir las judías tóxicas, es punto menos que imposible, pues si la vaina presenta la forma característica que las da su nombre, el grano no las diferencia de las demás. Las hay de todos colores, negras, blancas, violadas, etc.

El principio tóxico determinado por M. Guignard, es el ácido prúsico ó cianhídrico, cuerpo bien conocido que se encuentra en las pipas de algunas frutas.

En dosis muy pequeñas el ácido prúsico no es nocivo, pero en pasando de 60 miligramos es mortal para el hombre.

M. Guignard ha encontrado phaseolus que contenían 55 gramos de ácido prúsico en 100 gramos de granos, otros que contenían hasta 102 y algunos que pasaban de 200.

Para saber si las judías son nocivas ó no, el sabio profesor de la Escuela de Medicina antes citado, ha dado á conocer un procedimiento basado en la propiedad que el ácido pítrico y el carbonato de sosa tienen de enrojarse en presencia del ácido prúsico.

¿Que empleo podría darse á estos granos nocivos?

A esta pregunta contesta M. Schribaux lo que sigue:

«Cuando las habichuelas germinan pueden enterrarse como abonos verdes; este es el empleo que se les da en los países de origen. Ahora bien, como la planta verde es asimismo venenosa, yo aconsejaría mejor triturar el grano y emplearlo como abono, abono que daría 4 á 5 por 100 de ázoe. No solo las extranjeras sino también ciertas especies de leguminosas indígenas aclimatadas en Europa, son verdaderos venenos. Podemos citar el altramuç, muy empleado como abono verde y que á veces se da también como forraje verde á los corderos. El altramuç contiene un alcaloide causa de una enfermedad especial, la *lupinosa*, mal incurable que termina á los pocos días con la muerte del animal.

Mas de una vez se han vendido granos con el nombre de algarrobas de Italia y de Hungría, que solo en el cantón de San Mauricio de Beynost causaron la muerte á 70 cabezas de ganado.

No estará pues, demás, recomendar la precaución á los agricultores siempre que se les ofrezcan granos desconocidos; lo que procede en tales casos es someterlos al exámen de los prácticos para salir de duda.

(De *Le Petit Journal Agricole*.)

Preparació de les figues seques.—La figa seca es un producte que, segons sa qualitat, se consumeix per les classes pobres y per la gent rica. Te, per lo tant, vera

importancia l'art d'assecar les figues que constitueix una veritable riquesa en determinades regions de Grecia y d'Italia, y que deuria esser font de no petits beneficis en moltes comarques de nostre país.

Les figues destinades á la dessecació deuen recullirse quan son ben panxones de manera que continguin la mes petita quantitat d'aigua possible. No conve, no obstant, qu'haigin passat d'aquest estat perquè en tal cas se tornen agres y la dessecació no's presta á efectuarse en bones condicions.

No deuen recullirse les figues fins que'l sol haigi aixugat la rosada que les cobreix, tampoch deuen cullirse quan el sol les ha escalfades en excés ni quan el temps siga plujós.

Se reculliran les figues am qua y tot, lo qu'es molt fácil quan han arribat á esser ben madures. Els cistells en que's portin á la casa serán de poch fondo pera que no s'aixafin al trasportarles.

Abans de posar á assecar les figues deurán escullirse, separant les qu'haigin sigut atacades per l'humitat com també les qu'haigin sofert els atachs del *Kermes*.

La dessecació se verifica al sol en el istiu en vuit o deu dias. Si s'allarga resulten fortes les figues, si s'escursa massa toves.

L'exposició del seti en que les figues s'assoleyen ha d'esser tal que'l sol s'aprofiti el major nombre d'hores possible. Per aixó se disposa de plaformes ab l'inclinació convenient valguentse de canyissos y estaques A la caiguda de la tarde se retiren les figues pera lliurarles de l'acció de la rosada. Dugues vegades al dia se deuen tombar. Després se premsan procurant que no treguin á fora cap dels seus suchs.

També poden assecarse les figues en forns especials; pero aquest procediment es mes aviat un procediment industrial que, per serho, interessa poch á nostres conreuhadors.

(De *La Agricultura Española*)

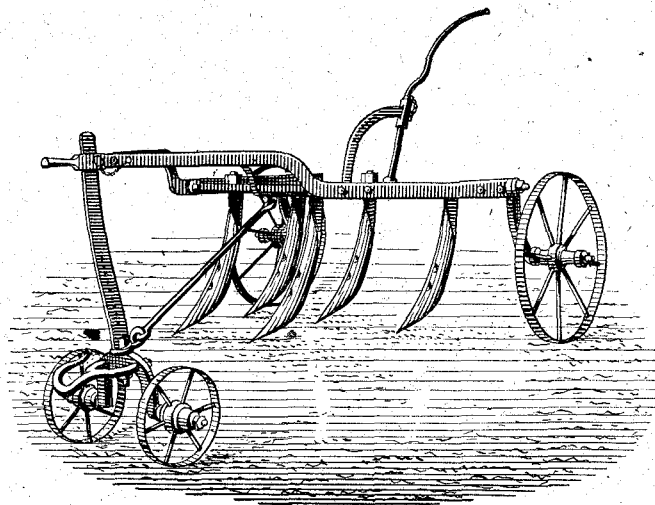
Defensa dels tronchs dels arbres.—Pera evitar que 'ls arbres de tota classe sien atacats en llur part inferior pels animals rosegadors, basta aplicar al tronch, ab un pinzell, y fins una alsada de mitj metre una pasta semi-líquida composta de 10 kilos de seu y 1 kilo de nafta. La preparació se fa, escalfant el seu primer y anyadintli després la nafta quan es líquit.

Aquest procediment és sobre tot de molt bons resultats pera combatrer els atachs dels conills quan ab motiu de les nevades, no poden procurarse son pasto natural.

De tots modos, poch costa probarho, que 's la mira que tenim al divulgar remeys: si no fan be, al menos que no fassin mal y que sien de poch cost.

Maurici Boulange, germans.

Carrer de Manlleu n.º 28.—VICH.

Máquines perfeccionades pera l'agricultura venudes á prova y pagables solament després de estarne satisfet el comprador. Arades de varies classes, Extirpadores, Rascles, Desterrosadós, Cavadures, Dalladores, Segadores-Gabelladores. Segadores-Lligadores, Batadores, Ventadores, Molins pera fer á casa les farina-des. etc. etc.

PREUS ECONÓMICHS

Venda ó lloguer.—Casa de pagés en bon estat, ab quatre cuarteres de sembradura. Aprop de poblat. Se ven ó's lloga la casa sola.

Pera passarhi l'istiu.—Se desitja trobar una casa gran, si pot ser amoblada, aprop d'estació de ferro-carril.

Tractes directes. No s'admeten agents.—Dirigirse á la Secretaria de la Cámara.

ELS ARQUITECTES

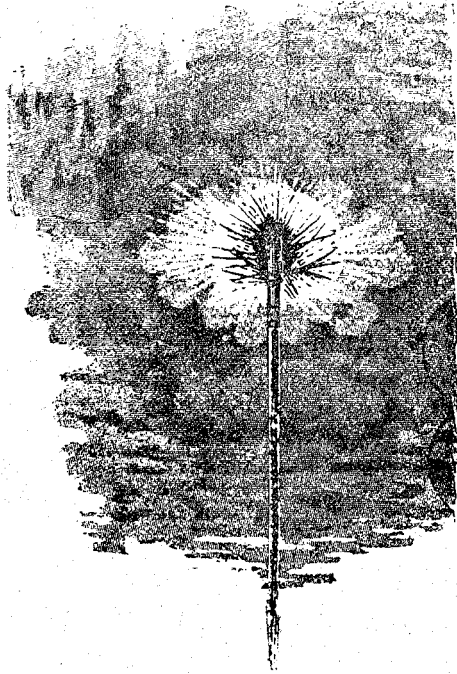
Joseph M.^A y Antoni de Falguera

han traslladat son despatx y taller á la

Rambla Catalunya, 42, 2.^{on}-Barcelona

LA FRANÇAISE

Cohet para-pedra, molt poderós!

Model adoptat per el Govern Italià y per els Sindicats Agrícols de Fransa é Italia.

- N.º 3 explosió a 500 metros d'altura
N.º 4 » a 700 » »
N.º 5 » a 900 » »

Inalterable. Conservació infinita. Desorganissació instantánea de las tempestats mes violentes.

Pera l'adquisició, dirigir-se a la Societat **Unión Española de Explosivos**, calle de Villanueva, núm. 11, Madrid; o a sus representantes de Provincias.

Fabricació per l' Establiment de pirotècnia: Aulagne et Cie a Monteux (Fransa).

Pera datos y Comunicació dels resultats, dirigir-se á D. Eugeni Germain a **Cardedeu** (Barcelona).

